

Nenad Milošević

LJUBAV IZMEĐU OSME SEDNICE I GRAĐANSKIH PROTESTA

PAČULI I AMBRA

Priželjkujem te kostelo naočare,
zaglavljen između ogledala
i pogleda drugih.
Vreo, drhtim neprekidno,
kao joga devojka
u kariranoj flanelskoj košulji
koja miriše na nivea kolekciju
i čita Kulture Istoka,
ona nikada telu neće reći:
telo, seti se...

Dug letnji dan,
pred kojim se noć
u slatki poraz povlači,
slabeći muškost dečaka,
otvarajući se za bela
nedostižna tela devojaka
u nadolazećoj tami.
Posle takvih noći
u jutarnjoj groznici
započeše slobodna čitanja.

Tu, oko smrti Josipa Broza,
uoči poslednjih reformi,
i ja sam počeo da bežim od kuće
od socijalizma, u opasnost.

Da odbacim kajanje
kako bi se lepota ukazala ne mogu.
Strast se ne prašta,
i kao milost dato nam je da je opisujemo.

Iščekivanje pljuskova
i sporo povlačenje vode
troškare ovo proleće.
Priželjkujem i plašim se
baškarenja u njemu.
Da za leto ne ostane gluvalo i znojenje,
bolne spoznaje i mirenje
koje dođu iz julskog sumraka
da ti daju i odmah uzmu,
kao što je Miloš Komadina jednom,
za neku drugu stvar rekao,
što je činila Marta danas,
dok je uz kikut bežala od mene
ivicom fontane u hipermarketu.

SUVO PLAKANJE

Posle dva meseca flertovanja
tokom kojih se dve godine
i jesen sa zimom sastaviše,
vera napusti lepotu
i ostavi je na trgu na milost i nemilost
postideološkom rezonu policajaca
i objektivizmu stranih dopisnika.
Objaviše: „Mi smo pobedili.“
Još tada pustismo suzu
dodajući: „U večnosti, da.“

Iznevereni sneg se topio, cedio,
tanjio tokom obdanice,
voda prljala ljude i automobile.
Led se – plava zver – s večeri
na ivicama ulica i staza sjajio.

Proleće će opet doći,
neki pesnik je ponavljao.
Bliži smo smrti
više nego ikad, dodavao.
I: *Bratstvu Ruže najbliže je bratstvo poezije.*

Ni-kraj-ni-početak doba odužilo se.
Preko pozorišnog trga –
gde se do juče stegnuta pesnica podizala
i zastave na vetru lepršale,
prask se njihov u pauzi govornikovoj,
prilikom naglog zatezanja mogao čuti –
svako svojim poslom polupognute glave
hitali smo ka kraju istorije;
dok se rezolucije ne sprovedu,
ravnoteža zaraćenih strana ne uspostavi,
dok nam vek na rukama ne izdahne.

Dok se nešto lagano kuvalo ili dinstalo
smanjujući snagu transcendencije
slike i iskazi njoj su se javljali:
prsten, grubost, krzno na golo telo,
nova politička izvesnost.

Oni koji su se rastajali rastaše se,
nesuđeni se skameniše u nesuđenom.

*Ovo stanje zovem „suvo plakanje“
otkako više ne plačem pred tobom
i zato nije istina da sam prestala da te volim.*

Ta ljubav potraja tačno
od Osme sednice do kraja Građanskih protesta.

POEZIJA BEZ PESNIŠTVA

Bludeh svih ovih godina
u kojima te ne čitah, dragi Miloše.

Sad kada sam stariji od tebe, oklevam,
na granici sveta i pesme zastao,
ogrubeo u srpskom stihu,
tu mi se ostaje, ne ide mi se odatle.

Kum si mi i brat,
svojom čistom željom

pronašao sam tvoj svetli oreol
koji si ti viđao oko glava mnogih ljudi.
Cvetaš u mojoj žudnji za svetlostima.

Pisao si me i nagovestio.
Nastavio sam se u tebi.
Rob si, ali si mi drag,
i sada mislim da je taj stih
bio meni namenjen,
ali takođe da ide iznad,
ili pored mojih intuicija.

Kako je jaka naša vera u poeziju:
uvuče svet u nas i sagori ga
bez plamena beli pepeo ostavljajući
kao morava bez filtera
kupljena na početku NATO kampanje
na Zelenom vencu u belom i glatkom boksu
od dvadeset pet paklica,
kako se nekad u rat nosilo.

Seli bismo na prag,
u sunčanom nedeljnom popodnevu
naslonjeni na dovratak i pušili.
Preko tvog levog ramena gledao bih
labudove u niskom letu nad Dunavom
i kupače na Lidu.
Ti bi preko mog ramena
dok ti lahor miluje, sada već dugu i sedu
mandarinsku bradu i bele obrve,
gledao u novi kineski most
što Banat privede Zemunu.
Izgovorio bi novi zen:
mostovi spajaju, ali i razdvajaju ljude.
Prasnuli bismo u smeh.
Posle bi ti se prispavalo
I ja bih te uhvatio ispod ramena
i preneo do kreveta.

Uvek sam pokušavao da te zamislim
kako izvodiš upor na rukama,
i kao Rembo, na Verlenovim crtežima,
pijan plešeš sa nožem iznad glave,

na nekom trgu u Trstu, Goca mi je pričala,
čiju ljubav ne sporim,
ali ipak sam te ja voleo s druge strane.

Ti me ohrabruješ da tražim arhaično, TO.
Tako ga sad zovem, dok čitam *Obično jutro*,
koje me nagoni na udah, ali i na uzdah,
čija vedrina natkriljuje naš užas i tragediju.

Hoću i ja da ostanem: zaboravljen
letom jata golubova u bistri dan.

I slažem se sada sa tobom, pristajem
da netaknuti svet ostane s one strane,
a mi da budemo, ako moramo u jeziku,
ali da ostanu dve strane.
U novoj nevinosti i sa novom granicom.

Jutros u dvorištu kuće prijatelja u Brđanima,
dok sam izvodio vrkasane, zabeleše se stomaci ptica
nad kukuružištem u zaokretu levo i gore.
Radovao sam se i strahovao
od približavanja novog auto-puta
koji će podeliti Srbiju
na poeziju i na svet.

POVRATAK U BEŽANIJU

Ovde gde smo se doselili pre deset
pre pedeset godina budio sam se
u jednom od načičkihanih,
od pomoćnih zgrada i šupa
prepravljenih stanova,
s pumpom za vodu na sredini
i klozetom u dnu kaldrmisanog dvorišta.
Iza visokih daščanih ograda čekali smo
da se umesto bara i peščanih dina,
kada se magla podigne, grad Korbizijeov ukaže.
Zbog čega se nismo nastanili u njemu,
o tome se nije do kraja govorilo nikada.
I ja mišljah da je iza toga nešto sramno stajalo.

Otac je posle podizanja plate
pravo s kapije IMT-a jurio
u zemunski hotel „Central“
i nije, ako je petak, dolazio kući tri dana.
Nije znao kuda socijalizam vodi,
ali je voleo beg od njega.

Majka je, noseći obojicu u jednoj ruci,
pratila našu polusestru u školu
u koju sada i moja ćerka ide,
čija učiteljica kaže:
Rođena sam, živim i umreću u selu Bežanija.

Predraga su u jaslicama prozvali Kenedi
jer se i tragični JR
tu negde u novembru rodio,
kada se i dilema javila
posle polemike između Ćosića i Pirjevca
više diktature proletarijata
ili više samoopredeljenja nacija.

Tu su bili bogati neki Cigani Tijardovići
koji su njive sve do Save posedovali,
a od Crkve Svetog Georgija
u koju na dan narečenog sveca odlazim
nadajući se da se u Novom Jerusalimu probudim.

Šta je sve voda ovde odnela i pesak prekrilo
da svedoči nema skoro više nikoga.
Zapustela fabrika traktora
u kojoj je moj otac bio crtač
amblem, traktor u obliku bika,
na prijavnici još drži,
pored novopodignute zgrade iz lanca *B hotela*.
Jedne noći šetajući s prijateljem slagah
kako bih voleo da uđem u bar i kafu popijem.

NOĆU BLIŽNJI TRAŽE PODRŠKU

Tata, ne mogu da verujem,
ponavljala je Marta
kada je ugledala prvi sneg.

Puste su ulice uveče,
na Svetog Nikolu. Provejava.
Institucije uzdišu, umrežene,
gube stari sjaj.

Tajne vere se otkrivaju drugima
dok čekam šezdeset peticu ispred Politike.

Crkveni i novi svetovni praznici
unose zbrku u smene godišnjih doba.

Mi smo mislili da će socijalizam večno da traje.
Meni je rekao, ali kome je Mija Pavlović
u salonu *Književnih novina* uputio te reči:

Pesnik zasniva ono što ostaje
tako što se šeta između cinizma i ozbiljnosti.

Sneg je stao i u većini je opet čovečanstvo.

Mislim na Jozefa Ka u virtuelnom svetu,
a zatim o svom mestu
posle pregrupisanju snaga
među zaposlenima u državnim službama.

Kasno noću, već na vratima
bližnji traže podršku
koja je i meni potrebna.

Sistem je slep
u nasumičnom udaranju,
porodice zbijaju redove pred njim
i ako se dovoljno vole budu spaseni.

SONATINA ODSVIRANA NA PLAVOJ GITARI

Tek smo ušli u suvu jesen
a ti mi se prolećna svežino javljaš
u nozdrvama i ispod grudi.

Magla, sunce, magla, i bele noći;
ne kajem se uveče
što sam ujutro kaput poneo.

Mirišem ta proleća posle Osme sednice
koja me rastavi od Srbije i od socijalizma
a sastavi sa tobom;
posle koje smo sklonjeni od svega bili,
malo i na pijaci i u radnjama trošeći,
tek u sumi tražnje računajući se,
i u sumi ljubavi, ti bi dodala.

Mi smo ono što smo mogli biti,
što nas željno iščekuje
iza horizonta, iza bregova
gde ruke raširene ostaše.

I iznad plavet između oblaka
nad tim svetlijim gradovima,
gde se na socijalizam samo pomislilo,
i na južnoj hemisferi,
nad gradovima srebrnim
gde je proleće sad za druge.
Želim toga da se držim.

Sa mirisima tim
i ti se ukaza u ovom popodnevu,
u lišću zlatnom, u ovoj pesmi.
Ustuknuh u nemost, da te proslavim.
I tako, rastasmo se. Oprosti mi.

TANHOJZER U ČORTANOVcima

Kao taj skerco u pauzi govorne emisije
o književnosti posle dvehiljadite,
u kojoj je zazvonio mobilni telefon –
neka me lepota zaspe.

Iznad Dunava, u magli
u apartmanu pokrajinskih funkcionera,
u kojem se hvata samo jedna radio-stanica,
ustupljenom na nekoliko dana pesniku,
mirio sam se sa pesmama koje nisam voleo:
Hotel California, Angie,
The Black Magic Woman;
danju pio rizling fruškogorski,
uveče jačao trbušne mišiće,
šta trijumfuje u svetu, pitao se,
i jesu li manje dobričine,
kao na primer ti muzički urednici,
oni ljudi koje smo odbacili,
ili sa njihovim nismo
puteve svoje ukrstili?

Pesnik iz jednog sveta
slavu prenosi u drugi.
Iz svetova sela naroda pokorenih
što su sanjali slobodu u znoju noćnom,
u tamnim noćima seoskim
u ovu zoru kad gledamo
inje na novom srebrnom automobilu
pesnika iz susedne, nekada bratske države.
Tako su nas pritisli zemlja i istorija.

VIRUS

Posle ko zna koliko dana i noći
izašavši da pušim
punom mesecu sam namignuo.
Iz graje finiša utakmice u tišinu se iskrao.

Nemoć da voljom promenim činjenice,
optužba da nisam dovoljno snažan
nisu me pretvorili u heroja.

Tebi priznajem: prepisivao sam tuđe stihove.
Oni su kao blago u pećini ili novac u sefu,
mogućnost samorealizacije u budućnosti
iskorak napred koji pravimo.

Za sve je u stvari bio kriv virus
zbog kojeg smo povraćali
i gubili kilograme, a obavezni poslovi
pritiskali meko, opominjuće
kao oblaci po podne kad je sunce već zašlo
poslednjih dana novembra.
Izašli iz jeseni, a u zimu nismo stigli.

Čovek sam, i moram, moram da se smejem,
napisao je Vujica.
To nije strašni pesnikov smeh
niti smeh iz opere ili suda.
On titra na usnama i igra u očima
uvek kada blizu stanu sloboda i sudbina.

Dugo smo se rastajali od svega
i sada sređujemo utiske.

Neće biti nestašica, ali je strah ostao
kao virus u telu.
Strah od nedefinisanih ciljeva, patnje
što se ispod čaršava zajedno sa mnom uvlači.

Pred san ti se moliš, za sitne usluge,
u svakom slučaju sve sitnije,
što ništa ne znači za onoga ko želje uslišuje.